

SINDIKAT UMIROVLJENIKA HRVATSKE

10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. 2

Tel/Faks: 01/ 46 55 146, 46 55 111/190

e-mail: suh@zg.t-com.hr – www.suh.hr

OIB 68205802695

Broj: 51/2020

U Zagrebu, 10.03.2020.

Izveštaj o radu SUH-a od 01.01.2019. do 31.12.2019.

1. Uvod

Sindikata umirovljenika Hrvatske (SUH) osnovan je 18. kolovoza 1992. godine te je 2019. godine napunio 27 godina kontinuiranog rada. SUH je nestranačka i nezavisna organizacija umirovljenih radnika te dobrovoljna interesna, humanitarna i neprofitna udruga koja okuplja umirovljenike, starije i druge osobe Republike Hrvatske i zalaže se za ostvarivanje njihovih prava sukladno Statutu i najboljoj demokratskoj praksi.

Na početku je registriran kao nestranačka, nezavisna sindikalna organizacija umirovljenih radnika, po ugledu na takve organizacije diljem Europe, koje promiču djelovanje u suradnji s radničkim sindikatima, no 1998. godine je zbog izmjena zakona morao biti registriran kao nevladina udruga civilnog društva, te kao takva djeluje i danas.

Odmah po osnutku 1992. SUH je postao članom Konfederacije nezavisnih sindikata Hrvatske, da bi već u srpnju 1993. godine prešao u članstvo Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, čiji je udruženi član i danas.

SUH djeluje diljem Hrvatske, te okuplja oko 11.000 članova i aktivista u 77 aktivne podružnice.

Na međunarodnom planu SUH ima ugled i legitimitet jer je od 2004. godine punopravni član FERPE (Europske federacije umirovljenika i starijih osoba) te je vrlo aktivan u njezinom djelovanju.

2. Apeli i inicijative

SUH je bitan pregovarač i zagovaratelj potreba i interesa umirovljenika i drugih starijih osoba, te ima svoje predstavnike u brojnim tijelima i radnim skupinama i pokretač je niza apela i inicijativa vezanih za umirovljenike, starije osobe te druge osobe Republike Hrvatske čime potvrđuje svoje široko društveno djelovanje.

2.1. DRUGI MIROVINSKI STUP

SUH već niz godina problematizira obvezne mirovinske fondove, odnosno, obveznog drugog mirovinskog stupa individualne kapitalizirane štednje, pri čemu je naglasak na to da je uvođenje drugog mirovinskog stupa bilo netransparentno; da je drugi stup neisplativ umirovljenicima (naročito onima s plaćom nižom od prosječne); da drugi stup negativno utječe na BDP i povećava zaduženja RH; da nova mirovinska reforma ide u korist banaka i mirovinskih fondova; uz napomenu kako je važno uspostaviti bolji nadzor nad ulaganjima OMF-ova, pogotovo stoga, jer ih nadziru ljudi koji su usko vezani uz njih, pritom ubirući visoke naknade. Stoga je 2019. godine konačno primijenjeno rješenje u okviru mirovinske reforme kojim je svakom novoumirovljenom omogućeno da izađu iz drugog stupa i vrate se u prvi

stup, ako je za njih to povoljnije. Tako je 56 posto svih novoumirovljenih prešlo u prvi stup i time ostvarilo povoljnije mirovine.

2.2. INICIJATIVA ZA IZMJENE I DOPUNE OBITELJSKOG ZAKONA I ZAKONA O PRIVREMENOM UZDRŽAVANJU

SUH je s Hrvatskom udrugom za ravnopravno roditeljstvo 21. studenoga uputio zajedničku inicijativu Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku sa zahtjevom da bake i djedovi ne moraju temeljem sudskih odluka plaćati alimentaciju za svoje unuke, tražeći izmjene i dopune Obiteljskog zakona i Zakona o privremenom uzdržavanju. Na žalost, ta je inicijativa odbijena, pa tako je država amnestirana od pružanja privremenog uzdržavanja u svakom slučaju gdje nije prethodno pokušana ovrha na mirovini baka i djedova.

2.4. INICIJATIVA ZA IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O DOBROVOLJNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU – NOVI CENZUS

28. veljače su SUH i MUH započeli pregovore o povećanju prihodovnog cenzusa za besplatno dopunsko osiguranje, zahtijevajući da se utvrdi na razini linije siromaštva od 2.485 kuna, te da se automatski usklađuje prema utvrđenoj liniji svake godine. Nakon brojnih razgovora i lobiranja, te razgovora s ministrom Zdravkom Marićem i premijerom Andrejom Plenkovićem, ishodovalo se povećanje prihodovnog cenzusa na 2.000 kuna za samca, te njegovo usklađivanje jednom godišnje sukladno usklađivanju mirovina. Time se očekuje povratak prošlogodišnjih oko 10.000 korisnika koji su to pravo izgubili zbog usklađivanja mirovina, te da više nitko neće zbog toga ispasti iz besplatnog osiguranja.

2.5. ZAHTJEV ZA POVLAČENJE PRIJEDLOGA O OBVEZNIH PLAĆENIM LIJEČNIČKIM PREGLEDIMA ZA STARIJE VOZAČE

I 2019. je bilo naznaka inicijative za ponovno uvođenje obveznih plaćenih liječničkih pregleda za vozače starije od 65 godina, te su stoga SUH i MUH preventivno upozorili da takvo rješenje koje sankcionira i diskriminira starije vozače nije u duhu europske prakse. Nakon toga je 1. travnja Ministarstvo unutarnjih poslova je povuklo svoj prijedlog i još jednom, četvrti put u zadnje tri godine, umirovljeničke udruge su uspjele zaustaviti takvo zakonsko rješenje.

2.6. NOVI MODEL OBITELJSKIH MIROVINA

Na prijedlog SUH-a i MUH-a na 15. sjednici Nacionalnog vijeća od 02. prosinca prihvaćeno je da se osnuje radna skupina za razmatranje mogućnosti uvođenja novog modela obiteljske mirovine, i to tako da se uz zadržavanje vlastite mirovine, po uzoru na brojne EU zemlje, ovisno o imovinsko - prihodovnom stanju pojedinca stječe i do 50% mirovine preminulog/le partnera, odnosno izabrali samo mirovinu partnera, za koju se traži povećanje sa 70 na 85 posto

2.7. UVOĐENJE NACIONALNE NAKNADE ZA STARIJE OSOBE

SUH je sudjelujući u radnoj skupini za izradu Strategije o socijalnoj skrbi za starije osobe 2017. godine predložio uvođenje državne naknade za starije od 65 godina koji nemaju dovoljno radnog staža za ostvarivanje starosne ili prijevremene starosne mirovine. Od rujna 2019. do kraja godine održala tri sjednice radne skupine za utvrđivanje kriterija za obuhvat potencijalnih korisnika „nacionalne mirovine“. Prihvaćeni su glavni prijedlozi umirovljeničkih udruga da se promijeni naziv u nacionalni naknadu za starije osobe, te da se ne uvodi imovinski, već samo prihodovni cenzus.

2.8. PRAVO NA RAD

11. rujna SUH je uputio Ministarstvu rada inicijativu za hitnu izmjenu nekih odredaba Zakona o mirovinskom osiguranju radi uvođenja prava na rad pod jednakim uvjetima za sve kategorije umirovljenika, uključujući i obiteljske umirovljenike. Nadalje, tražilo se da se svim kategorijama omogući pravo izbora rada na pola radnog vremena uz isplatu cijele mirovine, odnosno u punom radnom vremenu uz zadržavanje pola mirovine. Također se tražilo da se isplaćuje cijela najniža mirovina onima se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje. Prijedlozi su odbijeni.

SUH je 4. rujna podnio Ustavnom sudu RH prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbi članka 99. Zakona o mirovinskom osiguranju, zbog stajališta da je uzrokovao pogodovanje umirovljenim vojnim osobama i vojnim i policijskim službenicima, dajući samo njima pravo rada u punom radnom vremenu uz zadržavanje pola mirovine.

2.9. DOSMRTNO I DOŽIVOTNO UZDRŽAVANJE

I 2019. je vođena kampanja za ukidanje dosmrtnog uzdržavanja i donormiranje doživotnog uzdržavanja, te je ponovljena inicijativa za Izmjene i dopune Zakona o obveznim odnosima, kao što je prethodno u više navrata, od 2014. do kraja 2019., uzalud pokretana, jer Ministarstvo pravosuđa najčešće nije niti odgovorilo na inicijative. S obzirom na sve prošireniju lešinarsku industriju pljačkanja imovine starijih osoba, kako od članova obitelji, tako masovno od pružatelja socijalnih usluga, zdravstvenih te pravnih miljea, kao i činjenicu da većina starijih ne razlikuje ta dva instituta, zatraženo je i da se sudski postupci vode po hitnom postupku.

2.10. INICIJATIVA ZA RASPRAVU O PRIVATNIM I OBITELJSKIM DOMOVIMA

SUH je u srpnju 2019. na 13. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, zatražio raspravu o privatnim i obiteljskim domovima, čiji su korisnici izloženi nemaru i ugrozi. Također je zatraženo uvođenje civilnog nadzora odnosno monitoringa za takve domove, ali ništa nije poduzeto.

2.11. RAZGOVOR S MINISTROM JOSIPOM ALADROVIĆEM

12. rujna su čelnice SUH-a i MUH-a održale radni dogovor s novoizabranim ministrom rada i mirovinskog sustava Josipom Aladrovićem, kojom prigodom su mu uručeni zahtjevi umirovljeničkih udruga oblikovani u desetak prioriteta, među kojima su cenzus za dopunsko, dodatni zdravstveni doprinos, pad realne vrijednosti mirovina, potreba korekcije modela usklađivanja na barem 80 post povoljnijeg indeksa, novi model obiteljskih mirovina itd.

3. Participacija u odlučivanju

3.1. NACIONALNO VIJEĆE ZA UMIROVLJENIKE I STARIJE OSOBE

SUH u Nacionalnom vijeću ima tri člana koji su aktivno i angažirano na sjednicama, koje se održavaju u pravilu jednom mjesečno, iznosili prijedloge vezane za poboljšanje umirovljeničkog standarda u Hrvatskoj. Na sjednicama su izneseni svi zahtjevi vezani uz mirovinsku i zdravstvenu reformu te drugi zahtjevi vezani uz olakšavanje života umirovljenika. Održano je 6 sjednica (od 11. do 16. sjednice), a na svakoj od njih su bili razmatrani brojni prijedlozi i inicijative umirovljenika.

3.2. UPRAVNO VIJEĆE HRVATSKOG ZAVODA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

Kako SUH i MUH imaju po jednog predstavnika u Upravnom vijeću HZMO-a, često su postavljani zahtjevi u interesu umirovljenika.

3.3. ČLANSTVO U UPRAVNOM VIJEĆU HZZO

SUH je u pregovorima s predstavnicima Ministarstva zdravstva inzistirao i na uvođenju dva mjesta u Upravnom vijeću HZZO-a za umirovljeničke predstavnike, ali do sada je ostalo na obećanjima.

4. Akcije

4.1. SUDJELOVANJE U PRVOSVIBANJSKOJ SINDIKALNOJ POVORCI

SUH je, tradicionalno kao udruženi član SSSH aktivno participirao u prosvjednoj povorci u kojoj je sudjelovalo nekoliko stotina aktivista.

4.2. SUDJELOVANJE U PRIKUPLJANJU POTPISA ZA INICIJATIVU #67 JE PREVIŠE

SUH je aktivno sudjelovao u prikupljanju potpisa za navedenu inicijativu, a u nekim gradovima poput Vrgorca, Omiša i drugih, samoinicijativno otvorio potpisivačka mjesta. Umirovljenici su radi svoje djece i unučadi u ime solidarnosti potpisali za referendumsku inicijativu.

Inicijativa je uspjela utoliko što je postignut dogovor Vlade Republike Hrvatske i uključenih sindikata i udruga te referendum nije proveden.

4.3. TRI PROSVJEDNE AKCIJE PRED VLADOM

SUH je tri četvrtka zaredom 24. i 31. listopada te 7. studenog 2019. godine ispred zgrade Vlade održao prosvjedne akcije s uručivanjem otvorenog pisma Vladi zahtijevajući da se promijeni prihodovni cenzus za dopunsko zdravstveno osiguranje.

Sa svakim usklađivanjem mirovina kod velikog broja umirovljenika se pojavljuje problem što oni više nemaju pravo na besplatnu policu dopunskog zdravstvenog osiguranja. Svrha akcije je bila zaustavljanje siromaštva i poniženja u starosti.

5. Društveni angažman

Kroz rad u podružnicama te brojne akcije Sindikat umirovljenika Hrvatske je i drugim sredstvima nastojao u što većoj mjeri doprijeti do najugroženije populacije, čuti njihove probleme i ponuditi konkretna rješenja. Sve inicijative i akcije SUH-a popraćene su priopćenjima za medije, koja su doživjela različit utjecaj u javnosti.

Velik broj izjava za medije te gostovanja u radijskim i televizijskim emisijama, pokazali su kako je SUH prepoznat kao važan čimbenik borbe za prava umirovljenika i starijih osoba.

Komunicirali smo i s čitateljima našega Glasa umirovljenika, koji izlazi u kontinuitetu i sa svakim brojem nudi pregršt novih informacija za umirovljenike. Povećan je broj pretplatnika, kao i reakcija na članke u listu.

Aktivni smo i na društvenim mrežama, pa je tako Facebook stranica „Pokret protiv siromaštva starijih osoba“ došla na više od 19.000 vjernih pratitelja u 2019. Oni redovito dijele i komentiraju sadržaj, tako da se radi već o prilično značajnoj kritičnoj masi, koja je uglavnom nezadovoljna zbivanjima oko umirovljeničkih prava u zemlji.

6. Pravno i Psihološko savjetovalište

SUH i dalje ima djelatno Pravno savjetovalište osnovano još 1999. godine, a registrirano Rješenjem Ministarstva pravosuđa 2016. godine za besplatnu primarnu pravnu pomoć. Velik broj korisnika dnevno se obraća s upitima, a organiziraju se i gostovanja savjetovališta u podružnicama, te objavljuje redovita stranica pravnih savjeta u mjesečniku

Glas umirovljenika. Neke podružnice imaju organizirane i vlastita povremena pravna savjetovaništa.

Psihološko savjetovanište također redovito djeluje pri Gradskom povjereništvu Grada Zagreba, a dijelom i kroz redovitu psihološku radionicu u Glasu umirovljenika.

7. Suradnja

Sindikata umirovljenika Hrvatske surađivao je s brojnim partnerima na provođenju svojih ciljeva, a poglavito u borbi za prava umirovljenika i starijih osoba. Već ranije su opisani rezultati suradnje s dionicima u radnim skupinama te na Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe.

No, u većini akcija dobra je suradnja postignuta s Maticom umirovljenika Hrvatske, što je i važno, jer zastupamo interese iste populacije. Suradnja s HZMO-om, HZZO-om, MRMS-om i drugim ministarstvima koje je SUH kontaktirao, ogleda se u rezultatima svih akcija i inicijativa koje su poduzete.

SUH i dalje nastavlja njegovati dobre odnose s međunarodnim partnerima. FERPA je i dalje važna karika u podršci radu SUH-a.

Što se tiče regionalne suradnje, ona je najizraženija s talijanskim sindikatom umirovljenika SPI-CGIL, koji brojnim sastancima i zajedničkim druženjima nastoji pomoći SUH-u i prenijeti svoja iskustva i savjete. Niz bratimljenja je nastavljen duž jadranske obale, u cijeloj Dalmaciji i Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Suradnja s ostalim umirovljeničkim sindikatima iz zemalja u okruženju okrunjena je 9. regionalnom konferencijom sindikata umirovljenika, održanom u Beogradu 16. listopada 2019. Na njoj su sudjelovali predstavnici iz Hrvatske, BiH, Crne Gore, Srbije, Sjeverne Makedonije, Slovenije, Kosova i Italije, a na temu „Mirovine dostojne čovjeka, javno zdravstvo i borba protiv siromaštva“.

8. Projekti

a. *INSTITUCIONALNA PODRŠKA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DUŠTVA*

Zahvaljujući projektu Institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva osigurano je financiranje plaće stručnog suradnika - novinara na neodređeno vrijeme, te zapošljavanje stručnog suradnika - pravnika na određeno vrijeme kako bi se ojačalo pravno savjetovanište te unaprijedila kvaliteta mjesečnika Glas umirovljenika.

b. *PRAVNA POMOĆ STARIJIM OSOBAMA - Ministarstvo pravosuđa*

Ovaj projekt je kadrovski i tehnički osnažio Pravno savjetovanište SUH-a; pružanje opće pravne informacije i pravnih savjeta iz područja obveznog prava (ugovori o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju), mirovinskog sustava, zapošljavanja i drugog.

c. *INFORMACIJE ZA STARIJE GENERACIJE - Grad Zagreb*

Projekt usmjeren na povećanje naklade i distribucije Glasa umirovljenika.

d. *SAVJETOVALIŠTE U GOSTIMA - Grad Zagreb*

Rad Pravnog savjetovaništa je postao inovativniji i neposredniji gostovanjima Pravnog savjetovaništa u pet podružnica SUH-a Zagreb.

e. *UMREŽAVANJE PRAVDE ZA STARIJE OSOBE - Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*

Informiranje starijih osoba o mogućoj štetnosti ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju putem kampanje na nacionalnoj razini.

f. JEDNAKA PRAVA – JEDNAKE PLAĆE – JEDNAKE MIROVINE – ŠIRENJE OPSEGA IMPLEMENTACIJE AKCIJA I ZAKONSKIH STANDARDA RODNE RAVNOPRAVNOSTI S CILJEM DOSTIZANJA RODNE RAVNOPRAVNOSTI I SPRJEČAVANJA SIROMAŠTVA U HRVATSKOJ

Ovaj je projekt započeo u listopadu 2018., a glavni cilj mu je utvrđivanje i rješavanje problema rodne nejednakosti u ostvarivanju prava te visini plaća i mirovina. Uz SUH, na projektu sudjeluje Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, CESI/Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu te belgijski Institut za ravnopravnost muškaraca i žena. SUH u ovom projektu sudjeluje u istraživanju mirovinskog sustava te predlaganju rješenja za smanjivanje jaza u mirovinama muškaraca i žena te kroz čitavo trajanje projekta u Glasu umirovljenika izdaje rubriku Ravnopravnost u kojoj se progovara o najčešćim i najtežim nejednakostima.

9. Aktivnosti

SUH diljem Hrvatske djeluje u 77 podružnica s oko 11.000 plaćajućih članova, a aktivnosti koje se nude u podružnicama obuhvaćaju najrazličitije oblike. Najčešći su izleti, pogotovo u toplice ili turistička odredišta u Hrvatskoj. Osim toga, ima i izleta u inozemstvo, a najčešće u Italiju i BiH. Organizacija liječničkih pregleda također je dio asortimana aktivnosti pojedinih podružnica. Uglavnom su to općeniti pregledi, no ponekad se organiziraju i specijalistički (mamografija). Posjeti kulturnim institucijama, ponajprije kazalištima, muzejima i koncertnim dvoranama uglavnom su dio izletničke ponude, no nerijetko to budu i samostalne aktivnosti.

Radionice su također vrlo važne našim umirovljenicima, a one su ujedno i najraznolikiji oblik aktivnosti u podružnicama, zbog toga što neke od njih mogu biti tematske i na njima gostuju pravници, liječnici, psiholozi i drugi stručnjaci (naravno, ovdje ima i posebnih predavanja i tribina), druge su edukativne, a ostale se uglavnom baziraju na poticanju mašte i kreativnosti članova. Pojedine podružnice organiziraju i male komunalne akcije u kojima njihovi članovi popravljaju i uređuju javne površine u svojim naseljima. Još jedan oblik druženja i zabave su prigodne svečanosti, koje se organiziraju povodom važnijih blagdana; Uskrsa, Božića, Martinja, Praznika rada i slično. No, nije naodmet spomenuti i redovite plesnjake u pojedinim podružnicama, kao sastavni dio tradicije djelovanja i umirovljeničkog načina života. Velik je i broj humanitarnih i volonterskih aktivnosti.

a. POGODNOSTI ZA ČLANOVE SUH-A

Sindikata umirovljenika Hrvatske je uz svoje brojne ugovorne partnere ostvario mogućnost korištenja pogodnosti, samostalno te u okviru SSSH, ukupno više od stotinu pogodnosti. Pogodnosti uključuju snižene cijene za tretmane i boravak u toplicama, autoprijevoz, posjete kulturnim institucijama, obrazovanje i mnoštvo drugih važnih djelatnosti. Pomoću suradnje s pojedinim partnerima, ostvaren je jedan dio gore navedenih aktivnosti. Nažalost, sustav povlastica na lokalno razini još nije zaživio te ga je potrebno razviti, s obzirom na to da se većina pogodnosti može dobiti u Zagrebu ili najvećim gradovima u Hrvatskoj.

b. SPORTSKI SUSRETI

U proteklom razdoblju organiziran je veliki broj Sportskih susreta SUH-a na županijskoj razini.

Ovi susreti doprinijeli su rušenju predrasuda o pasivnosti, osamljenosti i isključivosti u starijoj životnoj dobi. Jednom riječju, doprinose kvaliteti življenja starijih osoba. U 2019. su održani između ostalih:

- 13. Sportski susreti SUH-a Osječko-baranjske županije (Vuka, 16. lipnja 2019., stotinjak natjecatelja, tri discipline)
- 9. Sportski susreti SUH-a Brodsko-posavske županije (Sikirevci, 09. listopada 2019., 250 natjecatelja, šest disciplina)
- 2. Sportske igre SUH-a Zagrebačke županije (Rugvica, 14. rujna 2019., 150 natjecatelja, četiri discipline)
- 7. Sportski susreti SUH-a Grada Zagreba (Grad Zagreb, 5. listopada 2019., stotinjak natjecatelja, tri discipline)
- 11. Sportski susreti Splitsko-dalmatinske županije (Glavice, 28. rujna 2019., 192 natjecatelja, četiri discipline)
- 10. Sportske igre SUH-a Istarske županije (Roč, 26. rujna 2019., dvjestotinjak natjecatelja, šest disciplina)

10. Organizacijska i ostala pitanja

a. ČLANARINA

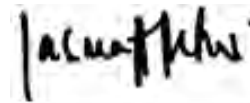
Članarina u SUH-u se tokom 2019. godine nije mijenjala te je i dalje iznosila 50 kuna godišnje. SUH i HZMO imaju potpisani ugovor u vezi obustave članarine neposredno iz mirovine člana, kako se to prakticira u većini europskih zemalja, a obustavlja se 4,17 kuna mjesečno.

b. PRAVNA OSOBNOST

Zbog toga što se u sve većem broju lokalnih i županijskih natječaja za programe, projekte i potpore postavlja uvjet da se mogu prijaviti samo udruge koje su registrirane na njihovu teritoriju, sve veći broj podružnica je iskazao interes za stjecanje pravne osobnosti, uz odobrenje Predsjedništva SUH-a.

Sve više raste broj podružnica i županijskih povjereništava koje su registrirane kao udruge SUH-a. Statutarno i pravno nema razlike u statusu podružnice s pravnom osobnošću i bez nje, no to svakako može pomoći u financijskom održanju podružnica/udruga i njihovih aktivnosti.

Priredila: Jasna A. Petrović

U Zagrebu, 10.03.2020.